



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobkyně: **L. N.**, narozená dne x,
státní příslušnice U.,
bytem x
zastoupená advokátkou Mgr. Lenkou Langmaierovou,
se sídlem Dřevná 2, Praha,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 1. 2019, č. j. OAM-152/ZA-ZA11-K09-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na úhradu nákladů řízení.
- III. Soudem ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Lence Langmaierové, advokátce, se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč. Tato částka bude ustanovené zástupkyni vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně napadla žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), doručenou nadepsanému soudu dne 12. 2. 2019, rozhodnutí žalovaného

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

č. j. OAM-152/ZA-ZA11-K09-2018 ze dne 2. 1. 2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný z důvodu nesplnění zákonných podmínek dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu.

2. V napadeném rozhodnutí žalovaný, s ohledem na důkazy získané z podkladů zajištěných z úřední povinnosti a sdělení žalobkyně, která žalovanému navzdory poskytnuté lhůtě k doplnění žádné podklady nepředložila, konstatoval, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu ve smyslu § 12 až § 14 zákona o azylu a ani ve formě doplňkové ochrany ve smyslu § 14a a § 14b zákona o azylu. Uvedený závěr žalovaný s ohledem na skutečnosti tvrzené žalobkyní konkretizoval ve vztahu k jednotlivým formám mezinárodní ochrany.
3. Ve vztahu k naplnění podmínek pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu žalovaný s poukazem na účelovost jednání žalobkyně, které k datu podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uplynula platnost jejího schengenského víza vydaného orgány Maďarské republiky, neshledal, že by byla žalobkyně ve své vlasti pronásledována z důvodu uplatňování politických práv, neboť dle vlastního vyjádření neměla žádné politické přesvědčení a nikdy nebyla členkou žádné politické strany či organizace. Současně žalovaný vyloučil, že by žalobkyně mohla po návratu do vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování vyvolaného z důvodu rasy, pohlaví, národnosti, náboženství nebo příslušnosti k určité sociální skupině.
4. Žalovaný neshledal důvodné obavy žalobkyně z pronásledování ze strany ukrajinských úřadů souvisejících s tím, že na sociální síti „O.“ sdílela článek o odtržení Zakarpátí od Ukrajiny. Dle závěrů žalovaného šlo o ojedinělou aktivitu, která, pokud k ní vůbec došlo, nenásvědčovala tomu, že by byla žalobkyně příznivkyní separatistických tendencí, jež jsou sice obecně na Ukrajině trestněprávně postihovány, dokonce i ve vztahu k projevům na sociálních sítích, avšak z hlediska konkrétních případů jde zejména o propagaci tendencí projevujících se spíše na východě Ukrajiny a na Ruskou federaci anektovaném Krymu. Nadto nebylo vůči žalobkyni, která sdílení tvrzeného článku ani článek samotný nijak nedoložila, vzneseno žádné oficiální obvinění. Tvrzení žalobkyně o půdenním zadržení, provedeném údajně SBU na policejní stanici v T., kde jí mělo být v souvislosti se záměrem opustit vlast vyhrožováno uvězněním, nemělo na sdílení tvrzeného článku žádnou návaznost a samo o sobě taktéž nebylo nijak doloženo, což dle závěrů žalovaného činilo uvedené tvrzení žalobkyně nekonzistentním a celkově nevěrohodným. Tím spíše, pokud následně v průběhu roku 2017 ukrajinské orgány žalobkyni umožnily bez jakýchkoli obtíží z Ukrajiny vycestovat. V této souvislosti také žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobkyně bezdůvodně rezignovala na možnost hájit se proti postupu ukrajinských úřadů prostředky ukrajinského právního řádu, ačkoli přinejmenším od roku 2014 uskutečnila Ukrajina za účelem garantování práv a svobod svých občanů řadu reforem spojených s činností soudů a bezpečnostních složek.
5. Současně žalovaný jako relevantní neshledal ani tvrzení, že by byla žalobkyně na Ukrajině pronásledována z důvodu své sexuální orientace, mj. formou vyloučení ze školy a následnou diskriminací při hledání zaměstnání, k níž nadto mohlo reálně dojít v časovém rozmezí pouhých dvou měsíců na přelomu let 2014/2015, kdy již žalobkyně po ukončení studia pouze čekala na vyřízení výjezdního víza, což dle žalovaného svědčilo závěru, že jde o tvrzení účelové. Žalovaný současně s odkazem na informace o existenci násilných útoků soukromých osob vůči členům L. na Ukrajině připustil, že postavení příslušníků

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

sexuálních menšin může být na Ukrajině i přes dekriminalizaci homosexuálních styků, provedenou v roce 1991, problematické, mj. i z důvodu liknavého prošetřování takových útoků, neochoty místních úřadů takové ataky vyšetřovat i postojů určité části ukrajinské veřejnosti. Navzdory projevům vedoucích představitelů Ukrajiny (např. podpoře, již bývalý prezident P. P. a další ukrajinští politici v roce 2016 poskytli kyjevskému „P. r.“) či oficiálním protiopatřením z posledních let, zahrnujících asistenci bezpečnostních složek na pochodech a konferencích pořádaných L. (roky 2016, 2017), přijetí koncepčních dokumentů, zákonem garantované právo na změnu pohlaví (liberalizované v roce 2017) nebo zákaz diskriminace z důvodu sexuální orientace, zakotvený pro účely právní úpravy pracovněprávních vztahů v tamějším zákoníku práce (rok 2015), případně i v dalších oblastech života, např. v armádě či při výběru ubytování. Ani tvrzení o sexuálně motivované diskriminaci žalobkyně dle závěrů žalovaného nijak nedoložila, dokonce ani ve vztahu k toliko údajnému studiu na univerzitě. Žalovaný také poukázal na to, že se žalobkyně proti diskriminačnímu postupu nepokusila využít ochrany prostředky ukrajinského práva, např. s odkazem na antidiskriminační ustanovení zákoníku práce či podnětem k „ombudsmanovi pro lidská práva“ V. L., jejíž činnost byla i v zahraničí kladně hodnocena.

6. Bezpečnostní situace na Ukrajině dle názoru žalovaného sama o sobě nepředstavovala důvod pro udělení azylu. Žalovaný připustil, že si je mj. i na základě informací ze své úřední činnosti vědom existence omezeného ozbrojeného konfliktu na východních hranicích Ukrajiny, zasahujícího 2 z jejích 24 administrativních oblastí (Doněckou a Luhanskou), tento však nezasahoval oblast Zakarpatskou, kde se ve městě T. nacházelo bydliště žalobkyně.
7. Okolnosti zvláštního zřetele hodné ve smyslu naplnění podmínek pro udělení azylu humanitárního dle § 14 zákona o azylu žalovaný ve vztahu k žalobkyni neshledal, a to vzhledem k jejímu věku, zdravotnímu stavu, pracovní způsobilosti, duševnímu stavu a absenci jiných zvláštních potřeb, omezení či soukromých vazeb na území České republiky.
8. Ohledně splnění předpokladů pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu žalovaný konstatoval, že žalobkyni na území Ukrajiny nehrozí nebezpečí vážné újmy, neboť na Ukrajině již došlo ke zrušení trestu smrti a ze strany místních úřadů zde žalobkyně není bezprostředně a ve vztahu ke konkrétním skutkovým zjištěním reálně ohrožena uložením trestu nebo jiného opatření, která by bylo lze kvalifikovat jako mučení či nelidské nebo ponižující zacházení. Obdobně pak dle informací z dostupných podkladů nebyli po svém návratu do vlasti jakkoli postihováni jak ukrajinští občané dlouhodobě pobývajících v zahraničí, tak ani ukrajinští občané, kteří v zahraničí neúspěšně požádali o azyl. Žalobkyní tvrzené ohrožení ze strany jejího otce bylo možné řešit za pomoci právních nástrojů ukrajinského právního řádu, jež se žalobkyně ani nepokusila využít.
9. S odkazem na již dříve uvedené závěry o anexi Krymu a existenci lokálních bojů na tzv. linii dotyku v prostoru Doněcké a části Luhanské oblasti žalovaný za použití třístupňového testu aplikovaného Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 5 Azs 28/2008-68 ze dne 13. 3. 2009 vyloučil, že by byla žalobkyně v místě svého bydliště na území Ukrajiny, ve města T. v Zakarpatské oblasti, vystavena ohrožení života či lidské důstojnosti v situaci mezinárodního či vnitřního ozbrojeného konfliktu. V této souvislosti žalovaný zopakoval, že dle dostupných informací i na tzv. linii dotyku došlo od roku 2015 ke snížení intenzity bojových akcí, byť zde k lokálním bojům, občas i

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

s použitím těžkých zbraní, a tedy v rozporu s tzv. minskými dohodami a sjednaným příměřím, dochází. Současně však zdůraznil, že svou povahou nejde o konflikt „totální“, jímž by byl, byť i z titulu pouhé přítomnosti na území Ukrajiny, ve formě nebezpečí vzniku vážné újmy ohrožen každý ukrajinský civilista.

10. Stran naplnění podmínek pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 zákona o azylu, resp. naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b zákona o azylu žalovaný uzavřel, že dle jeho zjištění nebyly žádnému z rodinných příslušníků žalobkyně uděleny azyl ani doplňková ochrana.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

11. Žalobkyně v žalobě označila napadené rozhodnutí za nezákonné z důvodu vadného výkladu zákona a nepřezkoumatelné z důvodu vad předchozího správního řízení, neboť žalovaný v řízení o udělení mezinárodní ochrany postupoval jednostranně, neobjektivně, v rozporu se základními zásadami správního řízení a nadto svůj postup jakkoli blíže neodůvodnil. V této souvislosti žalobkyně namítla, že žalovaný při posuzování jejich tvrzení nevycházel z aktuálních informací o zhoršování bezpečnostní situace na Ukrajině a o zde probíhajícím ozbrojeném konfliktu, jakož i o problémech v oblasti dodržování lidských práv, v důsledku čehož nezjistil skutečný stav věci a opomenul nebezpečí, jemuž by byla žalobkyně v případě návratu do země původu vystavena na životě a lidské důstojnosti. K tomuto svému tvrzení žalobkyně odkázala na blíže nespecifikované informace zveřejněné organizací Amnesty International (dále jen „AI“), dle kterých se obě strany konfliktu na Donbasu, tedy jak separatisté, tak i vládní síly, dopouštějí mučení zajatců a hromadných vražd. Zdokumentováno zde také mělo být hromadné mučení více než stovky unesených civilistů. Na celé Ukrajině pak měli být ohroženi též lidé s proruskými pohledy a komunisté.
12. Žalobkyně s poukazem na špatnou znalost českého jazyka a absenci povědomí o českém právním řádu požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů. Dále uvedla, že další důvody žaloby a důkazy svědčící o neobjektivitě postupu žalovaného doplní v součinnosti s ustanoveným zástupcem.
13. V návaznosti na shora uvedenou žádost soud usnesením ze dne 27. 3. 2019, č. j. 53 Az 2/2019-29, ustanovil žalobkyni shora jmenovanou zástupkyni z řad advokátů. Tato následně podáním ze dne 27. 5. 2019 k výzvě soudu sdělila, že se již se žalobkyní zkontaktovala a že má žalobkyně v úmyslu doplnit podanou žalobu o další vyjádření a doložit další důkazy, které však k datu uvedeného podání neměla k dispozici. Navzdory uvedeným proklamacím však žalobkyně žádné vyjádření nezaslala a nedoplnila ani další důkazy pro svá v žalobě uvedená tvrzení.
14. Žalovaný ve vyjádření k žalobě s odkazem na odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že vzal při posuzování žádosti žalobkyně v úvahu veškeré jí tvrzené skutečnosti, avšak tyto v konfrontaci se zjištěnými informacemi neshledal jako důvodné. V tomto směru žalovaný poukázal především na informace o bezpečnostní situaci panující na Ukrajině a o poměrech L. v zemi původu žalobkyně. Žalovaný navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl.
15. Při jednání žalobkyně shrnula důvody, pro něž podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Domnívá se, že vzhledem k problémům, kterým v zemi původu čelila z důvodu sdílení článku o zakarpatském separatismu a své homosexuální orientace, má nárok na mezinárodní ochranu. V tomto směru zdůrazňovala především výhrůžky zabitím, jímž

čelila ze strany svého otce a které byly motivovány její sexuální orientací. Nově pak poukázala na to, že s ohledem na nízkou úroveň zdravotní péče v zemi původu by byla v případě návratu ohrožena na životě z důvodu pandemie nového typu koronaviru. Žalovaný při jednání poukázal na to, že žalobkyně ve svých přednesech zveličila problémy, jimž v zemi původu čelila. Úroveň zdravotního systému v zemi původu není důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany v jakékoliv z jejích forem.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti. Žaloba byla podána včas, tj. ve lhůtě stanovené § 32 odst. 1 zákona o azylu. Žaloba je tedy věcně projednatelná.
17. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
18. Z hlediska rozsahu přezkumu napadeného rozhodnutí soud ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. v podané žalobě shledal toliko jeden projednatelný žalobní bod, jímž žalobkyně napadá postup žalovaného, jenž dostatečně nezjistil skutkový stav, neboť vycházel z neaktuálních zpráv o zemi původu týkajících se bezpečnostní situace a případného ohrožení žalobkyně z důvodu svévolného násilí v rámci probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Žalobkyně má v souvislosti s tímto konfliktem strach o svůj život (viz bod III žaloby). Jelikož žaloba obsahovala alespoň jeden žalobní bod, nelze ji považovat za vadnou. Soudu nevznikla povinnost vyzvat žalobkyni k odstranění vad žaloby dle § 37 odst. 5 ve spojení s § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
19. Žalobkyně dále v bodu II žaloby uvedla, že žalovaný porušil svoji povinnost postupovat řádným procesním postupem v souladu s právním řádem, zásadami a principy činnosti správních orgánů, zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. V rozporu s těmito povinnostmi bylo řízení vedeno jednostranně a neobjektivně, žalovaný dostatečně neodůvodnil své rozhodnutí a vyložil zákon chybně. Tato tvrzení jsou dle soudu toliko uvedením typových nezákonností, k nimž obecně může ve správním řízení dojít. Žalobkyně tato tvrzení nevztáhla k žádné konkrétní skutečnosti, kterou v řízení uvedla, k žádnému konkrétnímu úkonu žalovaného ani k žádnému konkrétnímu skutkovému či právnímu závěru žalovaného. Tato tvrzení nejsou žalobním bodem, neboť nesplňují požadavky kladené na formulaci žalobních bodů (k tomu viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 – 58, a usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 – 72). Nelze je považovat ani za zárodek žalobního bodu, který by bylo možné následně v průběhu řízení dotvořit v řádný žalobní bod, neboť jde o tvrzení natolik obecná, že umožňují, aby k nim byl následně přiřazován libovolný počet dalších skutečností. To by vedlo k tomu, že by žaloba byla pouze formální náležitostí pro řízení před soudem a veškeré rozhodné skutečnosti by žalobkyně mohla předkládat až při jednání, což zákon nedovoluje (viz rozsudky NSS ze dne 16. 9. 2008, č. j. 8 Afs 91/2007 – 407, ze dne 14. 7. 2011, č. j. 1 Afs 37/2011 – 68, a ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 70/2011 – 239, body 46 a 47). Těmito tvrzeními se tedy soud dále nezabýval.

20. Vady nenamítané žalobkyní, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
21. Soud se nezabýval žalobními body, které žalobkyně poprvé uvedla až při jednání, neboť byly uplatněny po uplynutí lhůty k podání žaloby (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s. ve spojení s § 32 odst. 1 zákona o azylu a § 35 odst. 9 větou třetí s. ř. s., ve znění účinném do 23. 4. 2019). Žalobkyni evidentně nic nebránilo v tom, aby již v žalobě, popř. později ve lhůtě pro podání žaloby, namítla nezákonnost napadeného rozhodnutí z důvodu nesprávného vyhodnocení důvodů žádosti o udělení mezinárodní ochrany, které uvedla v průběhu správního řízení. Soud neprovedl důkaz výsledkem žalobkyně, výsledkem sestry žalobkyně ani dopisem sestry žalobkyně ze dne 10. 3. 2020, neboť tyto důkazní návrhy směřovaly k prokázání skutečností, k nimž se nevztahuje řádně a včas uplatněný žalobní bod. Prokazování těchto skutečností by tedy bylo neúčelné.
22. Soud ustanovil v řízení tlumočnicku z jazyka ukrajinského, kterou řádně a včas předvolal k jednání. Tlumočnice se bez omluvy k jednání nedostavila. Jelikož žalobkyně při jednání prohlásila, že rozumí česky, neshledal soud důvod k odročení jednání. V průběhu jednání soud s žalobkyní bez problémů komunikoval v českém jazyce, žalobkyně přiléhavě reagovala na dotazy soudu, srozumitelně se vyjadřovala v českém jazyce. Na dotazy soudu žalobkyně opakovaně potvrdila, že rozumí přednesům své zástupkyně, pověřené pracovnice žalovaného i soudu. V průběhu jednání nenastala potřeba tlumočení.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

23. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně podala žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 14. 2. 2018 v Příjímacím středisku Z., kde se prokázala platným ukrajinským cestovním pasem, v němž bylo vylepeno Schengenské vízum vystavené maďarskými orgány na období 90 dnů v rozmezí od 13. 11. 2017 do 12. 11. 2018. Podle otisku přechodového razítka vstoupila žalobkyně na území Schengenského prostoru dne 18. 11. 2017. Při sdělení údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedla, že je svobodná, bezdětná, věřící (pravoslavná křesťanka) a není organizována v žádné politické straně. Jako své poslední bydliště ve své vlasti označila město T. v Zakarpatské oblasti. Do České republiky přicestovala dne 19. 11. 2017 mikrobusem z Maďarska. V České republice pobývala již před tím, a to od roku 2015, nejprve z titulu víz polských (s platností v období 1. 1. 2015 – 12. 11. 2015, 6. 7. 2016 – 19. 3. 2017 a 24. 3. 2017 – 20. 12. 2017) a následně z titulu víza maďarského (s platností od 13. 11. 2017 do 12. 11. 2018). Na Ukrajinu se žalobkyně od roku 2015 vrátila toliko dvakrát za účelem vyřízení víza. O mezinárodní ochranu dříve nežádala. Jako důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany označila obavy o svůj život, neboť se ve své vlasti cítila pronásledována z důvodu své sexuální orientace. Současně se také žalobkyně obávala následků sdílení článku o odtržení Zakarpátí od Ukrajiny na sociální síti.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

24. V rámci pohovoru k podané žádosti žalobkyně sdělila, že na Ukrajině studovala na univerzitě, avšak byla vyloučena. Stalo se tak poté, kdy někdy na přelomu let 2014/2015 z jejího otevřeného počítače někdo ze spolužáků či učitelů zjistil její sexuální orientaci. Vyloučena byla rozhodnutím univerzity, v němž bylo výslovně uvedeno, že důvodem vyloučení je její sexuální orientace. Rozhodnutí měla žalobkyně uloženo u sestry na Ukrajině, avšak neměla možnost jej pro účely azylového řízení doložit, neboť se sestrou přestala komunikovat. Současně s vyloučením z univerzity bylo také žalobkyni sděleno, že s ohledem na svou sexuální orientaci nebude moci pracovat jako učitelka, o čemž byli informováni i její rodiče, kteří byli v této souvislosti na univerzitu pozváni. V reakci na uvedené zjištění se jí rodiče zřekli a její otec jí začal vyhrožovat zabitím. Často ji také po návratu z univerzity domů bil, a proto z domova odešla. Zastání tehdy našla pouze u své sestry žijící v T., byla si však vědoma toho, že sestra má svoji rodinu, a tak si asi po dvou měsících vyřídila vízum a odcestovala ke strýci do České republiky. Na Ukrajině ji tehdy kvůli sexuální orientaci nikdo nechtěl zaměstnat a neměla ani možnost si zajistit bydlení. Proti rozhodnutí o vyloučení se žalobkyně neodvolávala. Byla vyděšena otcovou reakcí a dala přednost odcestování. Když se poté po vypršení víz vrátila v říjnu 2017 zpět na Ukrajinu k sestře, aby si vyřídila další vízum, byla orgány SBU zatčena, neboť v minulosti někdy v roce 2017, ještě před svým posledním odjezdem do České republiky, na webové stránce www.odnoklassniki.ru sdílela článek o odtržení Zakarpátí od Ukrajiny. Umístili ji tehdy asi na půl dne do cely předběžného zadržení na policejní stanici v T., kde jí sdělili, že nesmí vycestovat ze země, a to pod hrozbou případného uvěznění. Žádné řízení proti ní nebylo zahájeno a neobdržela ani žádné dokumenty. Jinak postižena nebyla a mohla se vrátit k sestře. Poté v reakci na své zadržení kontaktovala strýce, za půjčené peníze (1 500 EUR) si vyřídila maďarské vízum (žádost o polské vízum jí byla zamítnuta) a odjela do České republiky. V Maďarsku se totiž, byť tam nikdy žádné problémy neměla, necítila bezpečně, neboť tam mohl v rámci příhraničního styku, který se vztahuje na příhraniční pásmo v rozsahu 50 km, vycestovat i její otec nebo kdokoli jiný z rodiny. Toho se žalobkyně s ohledem na otcovy výhrůžky bála. Nadto měla v České republice strýce a sestřenicu.
25. Při posuzování podané žádosti vycházel žalovaný ze zpráv o zemi původu zabývajících se žalobkyní uvedenými důvody žádosti. Konkrétně se jedná o (i.) situační zprávu žalovaného o situaci na Ukrajině ze dne 14. 9. 2018, vztahující se k otázce politické a bezpečnostní situace, sjednaným mezinárodním smlouvám o lidských právech a základních svobodách, vojenské službě a postavení vnitřně přesídlených osob, (ii.) výroční zprávu AI za rok 2018, (iii.) výroční zprávu Human Rights Watch za rok 2018, (iv.) zprávu Freedom House „Svoboda ve světě 2018-Ukrajina“, (v.) situační zprávu Ministerstva zahraničních věcí České republiky „Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti/Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí“ ze dne 22. 5. 2018, (vi.) situační zprávu Ministerstva zahraničních věcí České republiky zaměřenou na „Možnost podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci“ ze dne 25. 7. 2016, (vii.) situační zprávu žalovaného o postavení sexuálních menšin na Ukrajině „Sexuální menšiny - demografie, zákonná ustanovení, aktuální situace, diskriminace, zločiny z nenávisti a neziskové organizace a azylové domy“ ze dne 23. 5. 2018, (viii.) zprávu ČTK „Tisíce lidí demonstrovaly v Kyjevě za práva homosexuálů“ ze dne 18. 6. 2017, (ix.) zprávu ČTK „Na pochod za práva homosexuálů v Kyjevě přišlo 1500 účastníků“ ze dne 12. 6. 2016, (x.) výroční zprávu organizace ILGA-Europe 2016

„Výroční zpráva o situaci v oblasti lidských práv lesbických, homosexuálních, bisexuálních, transsexuálních a intersexuálních osob v Evropě – Ukrajina“.

26. Žalobkyně se dne 13. 12. 2018 seznámila s podklady pro vydání rozhodnutí, aniž by při této příležitosti předložila žalovanému jakékoliv další podklady nebo vyjádřila výhrady k podkladům shromážděným žalovaným. Pouze požádala o stanovení lhůty k doplnění podkladů. Žalovaný žádosti žalobkyně vyhověl a za účelem případného doplnění podkladů žalobkyni stanovil lhůtu do 31. 12. 2018. Žalobkyně se ve stanovené lhůtě nijak k věci nevyjádřila ani nepředložila žádné podklady.

Posouzení žalobních bodů

27. V jediném řádně uplatněném žalobním bodu žalobkyně zpochybnila zákonnost napadeného rozhodnutí, které spočívá na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, pokud jde o posouzení existence vážné újmy ve formě ohrožení života či důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci ozbrojeného konfliktu. Žalovaný totiž nevycházel z aktuálních zpráv o zemi. Žalobkyně s odkazem na blíže neoznačené zprávy o zemi původu zpracované AI uvedla, že na východě Ukrajiny stále dochází k mučení zajatců i hromadným vraždám, čehož se dopouští obě strany konfliktu.
28. Podle § 28 odst. 1 a 2 zákona o azylu se mezinárodní ochrana udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

Podle § 23c písm. c) zákona o azylu podkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se udělí doplňková ochrana cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
 - c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
 - d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
29. S ohledem na obsah jediného žalobního bodu se tedy soud zabýval tím, zda zprávy o zemi původu, z nichž napadené rozhodnutí vychází a které se zabývají bezpečnostní situací na Ukrajině vzhledem k probíhajícímu ozbrojenému konfliktu, jsou aktuální. Podle ustálené judikatury (viz rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016 –

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

55, publikovaný pod č. 3714/2018 Sb. NSS, shodně rozsudek NSS ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018 – 29) není aktuálnost správním orgánem použitých zpráv o zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu dána časem, který uplynul od data jejich zpracování, ale především existencí událostí, které po datu zpracování těchto zpráv nastanou a promění situaci v zemi původu panující k datu vydání rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany. Dále pak vzal soud v úvahu také skutečnost, že žalovaným použité podklady měly v několika případech charakter tzv. výročních zpráv, které jsou již ze své podstaty pořizovány periodicky a zachycují události, k nimž došlo v období, za které jsou zpracovávány. Tyto periodické zprávy tak mohou vzhledem k tomu, že žalovaný vydal napadené rozhodnutí v lednu 2019, pojednávat nanejvýš o situaci v roce 2017.

30. S přihlédnutím k závěrům uvedeným shora pak lze dle názoru soudu konstatovat, že žalovaný při volbě relevantních podkladů rozhodnutí, co do jejich aktuálnosti, nijak nepochybil. Tím spíše, pokud informace z uvedených podkladů vztahoval především k místu, které žalobkyně označila jako místo svého posledního pobytu na Ukrajině (shodně viz usnesení NSS ze dne 4. 9. 2019, č. j. 6 Azs 82/2019 – 25), tedy k městu T. v Zakarpatské oblasti Ukrajiny (tj. v její nejzápadnější části). Všechny žalovaným použité podklady pak pokrývají období let 2015 až 2018 a většina z nich byla zpracována v roce 2018, v době řádově jen několik měsíců předcházející datu vydání napadeného rozhodnutí. Z těchto podkladů nevyplývá, že by se v místě, které žalobkyně označila jako místo svého posledního pobytu na Ukrajině, v posledním cca roce bezpečnostní situace nějak zhoršovala. Naopak, zejména situační zpráva vypracovaná žalovaným k datu 14. 9. 2018 konstatovala, že ke svojí povahou ojedinělým bezpečnostním incidentům, souvisejícím konkrétně s činností organizace „P. s.“, došlo v Zakarpatské oblasti naposledy v roce 2015 a nyní je tato oblast pod kontrolou centrální kyjevské vlády s tím, že zde aktuálně k žádným bezpečnostním incidentům nedochází.
31. Dále je třeba doplnit, že skutečnosti sdělené žalobkyní v žalobě na podporu jejího tvrzení o neaktuálnosti podkladů rozhodnutí, jež měly dle tvrzení žalobkyně pocházet ze zpráv AI (doložených však jako pouhé parafráze, bez datace i odpovídajícího zdrojování), nelze ve vztahu k projednávané věci hodnotit jako relevantní. Žalobkyní uvedené informace se totiž vztahují toliko k bezpečnostním incidentům souvisejícím s ozbrojeným konfliktem probíhajícím na východních hranicích Ukrajiny, konkrétně v oblastech Luhanské a Doněcké (na „Donbasu“ jak uvádí žalobkyně), jehož intenzitu ani územní dosah aktuálně nelze kvalifikovat jakožto svévolné (tzv. nerozlišující) násilí, vyvolávající ve vztahu k civilnímu obyvatelstvu Zakarpatské oblasti individualizované nebezpečí tzv. vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
32. Ostatně v tomto směru může soud odkázat na závěry vyjádřené v odůvodnění napadeného rozhodnutí, v jehož rámci žalovaný existenci ozbrojeného konfliktu na východní Ukrajině nepominul, a to ani ve vztahu k úvaze o naplnění podmínek pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu, ani stran posouzení naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalovaný tedy správně poukázal na to, že Ukrajina se ke dni vydání napadeného rozhodnutí nenacházela ve stavu tzv. totálního konfliktu – tj. situaci, že již pouhá přítomnost osoby na území této země nebo regionu ji vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity (shodně viz usnesení NSS ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17). Z obecně dostupných zpráv nevyplývá, že by se tato situace ke dni rozhodování soudu zhoršila, žalobkyně k této skutečnosti žádný důkazní návrh nevznesla. Za této situace bylo povinností žalobkyně prokázat dostatečnou

míru individualizace, tj. že ona osobně by pravděpodobně byla vystavena jako civilista útoku v rámci probíhajícího ozbrojeného konfliktu. Potřebná míra individualizace by byla naplněna zpravidla tehdy, pokud by žalobkyně již utrpěla vážnou újmu nebo byla vystavena přímým hrozbám způsobení vážné újmy, nebo pokud by ozbrojený konflikt probíhal právě v tom regionu země původu, ve kterém skutečně žalobkyně pobývala, a nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země, nebo pokud by u žalobkyně byly dány jiné faktory (osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že se žalobkyně stane terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí (viz rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 158/2015 – 24). Žalobkyně ve správním ani soudním řízení neprokázala, že by před odjezdem ze země původu utrpěla v důsledku ozbrojeného konfliktu vážnou újmu nebo byla takovou újmou ohrožena. Žalobkyně zemi původu poprvé opustila v roce 2015, ovšem posléze se do ní opakovaně vrátila; naposledy ze země původu odešla v listopadu 2017, po celou tuto dobu probíhal konflikt ve východní části země. Žalobkyně ve správním řízení neuvedla, že by důvodem jejího odchodu ze země původu byla nepřiznivá bezpečnostní situace podmíněná probíhajícím ozbrojeným konfliktem na východě země, v tomto ohledu nevznesla ani žádnou obavu z návratu do země původu. Žalovaný se otázkou hrozby tohoto druhu vážné újmy přesto z moci úřední zabýval, aby dostál závazku České republiky nevrátit žadatele o mezinárodní ochranu do země původu, kde by mu hrozila vážná újma. Žalobkyně nebydlela v místě, které je zasaženo ozbrojenými operacemi, nýbrž bydlela ve městě T. v Zakarpatské oblasti, tj. v západní části Ukrajiny. Žalobkyně neuvedla v řízení žádné skutečnosti, z nichž by vyplýval jakýkoliv důvod, který by zvyšoval riziko, že se stane v zemi původu jakožto civilista terčem svévolného násilí. Žalovaný tedy správně dovodil, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

33. Žalobkyně při jednání namítla, že s ohledem na aktuální pandemii nového typu koronaviru je pro ní nebezpečné vrátit se do země původu, a to z důvodu horší úrovně zdravotnického systému. Soud k tomu uvádí, že tento důvod žádosti žalobkyně objektivně nemohla uplatnit v řízení před správním orgánem ani ve lhůtě pro podání žaloby, neboť koronavirus se začal šířit až od podzimu 2019 a teprve v březnu 2020 dosáhl úrovně pandemie. Nový důvod pro udělení mezinárodní ochrany lze uplatnit novou žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Taková (opakovaná) žádost je ovšem přípustná pouze tehdy, jestliže nový důvod žádosti svědčí o tom, že by žadatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a (§ 11a odst. 1 zákona o azylu). Vzhledem k tomu, že soud má pochybnosti o přípustnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, která by se opírala výlučně o probíhající pandemii koronaviru ve spojení s úrovní zdravotnického systému v zemi původu žalobkyně, zabýval se tímto novým důvodem žádosti (rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 - 131).
34. Onemocnění žadatele o mezinárodní ochranu ve spojení s úrovní zdravotnického systému v zemi původu může v mimořádných případech aktivovat čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), na něhož *de facto* odkazuje § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (k aplikaci čl. 3 Úmluvy toliko na mimořádné případy viz rozhodnutí velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 27. 5. 2008 ve věci *N. proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irska*, stížnost č. 26565/05, a ze dne 13. 12. 2016 ve věci *Paposhvili proti Belgii*, stížnost č. 41738/10). Velký senát Soudního dvora Evropské unie nicméně v rozhodnutí ze dne 18. 12. 2014 ve věci *C-542/13 Mohamed M'Bodj proti Belgii* dovodil, že mezinárodní ochrana není právním nástrojem k naplnění čl.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

3 Úmluvy, pokud nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení spočívajícího v nedostatečné možnosti léčby závažného onemocnění v zemi původu není důsledkem systematického odpírání takové léčby žadateli o mezinárodní ochranu. Žalobkyně při jednání soudu uvedla, že je zdravá, netrpí žádným onemocněním. Vzhledem k aktuálním poznatkům o novém typu koronaviru způsobujícím onemocnění COVID-19 lze předpokládat, že žalobkyně vzhledem ke svému nízkému věku a výbornému zdravotnímu stavu nebude v případě onemocnění nemocí COVID-19 ohrožena na životě. Dané onemocnění nevyžaduje žádnou specifickou léčbu, která by obecně nebyla dostupná v zemi původu žalobkyně. Žalobkyně nepředložila žádná tvrzení, z nichž by bylo možné usoudit, že by žalobkyni v případě potřeby léčby onemocnění COVID-19 byla v zemi původu systematicky odpírána léčba. Rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany tedy obстоjí i ve světle nového důvodu pro udělení mezinárodní ochrany, který žalobkyně uplatnila až při jednání.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

35. Vzhledem k tomu, že žalobní bod je nedůvodný a soud nezjistil žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
36. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.
37. Usnesením ze dne 27. 3. 2019, čj. 53 Az 2/2019 – 29, byla žalobkyni ustanovena k ochraně jejích práv zástupkyní advokátka Mgr. Lenka Langmaierová. Odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů soudem ustanoveného advokáta hradí podle § 35 odst. 10 věty první za středníkem s. ř. s., ve znění zákona č. 111/2019 Sb., stát. Výše odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů se stanoví podle § 35 odst. 2 s. ř. s. na základě vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Ustanovená zástupkyně provedla v řízení dva účelné úkony právní služby, a to převzetí zastoupení a účast při jednání dne 13. 3. 2020 (§ 11 odst. 1 písm. b) a g) advokátního tarifu). Odměna za jeden úkon právní služby činí 3 100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů za jeden úkon právní služby 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovené zástupkyni žalobkyně tak náleží odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové částce 6 800 Kč. Úkon spočívající v poradě se žalobkyní dne 27. 5. 2019 je součástí úkonu převzetí zastoupení, neboť jak vyplývá z obsahu soudního spisu, teprve při tomto úkonu fakticky došlo k převzetí zastoupení, jelikož žalobkyni se do té doby nedařilo zástupkyni kontaktovat. Další porada s klientem je úkonem právní služby pouze za podmínky, že její délka přesáhla jednu hodinu. Zástupkyně žalobkyně předložila soudu potvrzení podepsané žalobkyní, že dne 13. 3. 2020 proběhla mezi žalobkyní a zástupkyní porada před jednáním soudu v době od 8:20 do 9:25 hod. Časové vymezení trvání porady má soud za účelové tak, aby přesáhlo jednu hodinu. Obsah přednesů zástupkyně žalobkyně při jednání, které bezprostředně navázalo na poradu s žalobkyní, nenasvědčuje tomu, že by jednání předcházela porada překračující jednu hodinu, tedy intenzivní, na informace bohatá porada. Soud proto zástupkyni žalobkyně nepřiznal odměnu za úkon dle § 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu, který měl proběhnout dne 13. 3. 2020.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. V.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 13. března 2020

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce